

ਲੀਜਨਐਰਸ

(Legionnaires disease)

ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਕੀ ਹੈ ?

ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜਿਸ਼ (ਨਿਮੋਨੀਆ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਲੀਜਨਐਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਛੂਤ ਹੈ।

ਐਨ ਐਸ ਡਬਲਿਊ ਵਿੱਚ ਲੀਜਨਐਰਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਲੀਜਨਐਲਾ ਨਿਊਮੋਫਿਲਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਨ ਐਸ ਡਬਲਿਊ ਵਿੱਚ ਲੀਜਨਐਲਾ ਰੋਗ ਦੇ ਹਰ ਸਾਲ ੭੦ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਲੀਜਨਐਲਾ ਨਿਊਮੋਫਿਲਾ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੀਜਨਐਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਕਟੀਰੀਆ; ਲੀਜਨਐਲਾ ਲੋਗਬੀਚੇ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪੌਟਿੰਗ ਮਿਕਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਰੋਗ ਦੇ ਕੀ ਲੱਛਣ ਹਨ ?

ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਠੰਢ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁੱਕੀ ਜਾਂ ਬਲਗਮ ਵਾਲੀ ਖੰਘ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਮਰੀਜ਼ ਪੱਠਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਸਿਰ ਦਰਦ, ਥਕਾਵਟ, ਭੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਵੀ ਪੀੜਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਮੋਨੀਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਇਸ ਰੋਗ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਕੁੱਝ ਵਾਰ ਇਹ ਰੋਗ ਬੇਹੱਦ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਹੁੰਦਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ?

ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੀਜਨਐਲਾ ਨਿਊਮੋਫਿਲਾ ਤੋਂ ਦੂਸ਼ਿਤ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ (ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਯੂਨਿਟਾਂ, ਟਾਵਰਸ, ਵਿਰਲਪੂਲ ਸਪਾਸ, ਸ਼ਾਵਰ) ਜਾਂ ਕੁੱਝ ਵਾਰ ਲੀਜਨਐਲਾ ਲੋਗਬੀਚ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਤੋਂ ਦੂਸ਼ਿਤ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂ ਪੌਟਿੰਗ ਮਿਕਸ ਦੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਛੂਤ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਕੰਮ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਰੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਫੈਲਦਾ।

ਇਸ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੀ ਛੂਤ ਲੱਗਣ ਦੇ ਦੋ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰੋਗ ਦੇ ਲੱਛਣ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਣ ਜਾਂ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗ ਨੂੰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਅੱਧਖੜੂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੋਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਸ਼ਕਤੀ (immune system) ਵਧੇਰੇ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕੋਸਰ, ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ, ਸੂਗਰ ਜਾਂ ਏਡਜ਼ ਵਰਗੇ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਦੀ ਤਸ਼ਖੀਸ (diagnosis) ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਦਾ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕੇਵਲ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਿਮੋਨੀਆ ਦੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਛਾਤੀ ਦੇ ਐਕਸਰੇ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਨਿਮੋਨੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਰੋਗ ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਰੋਗ ਦੀ ਤਸ਼ਖੀਸ/ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਖੂਨ ਦੇ ਸੈਂਪਲ (ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਲਏ ਜਾਣ), ਥੁੱਕ ਅਤੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੇ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

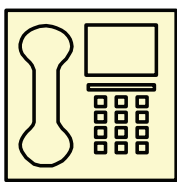
ਲੀਜਨਐਰਸ ਰੋਗ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਖ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟੈਂਸਿਵ ਕੇਅਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਲੀਜਨੈਰਸ ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਲੀਜਨੈਲਾ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਰਮ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਵਧੇਰੇ ਵਧਦੇ ਫੁਲਦੇ ਹਨ। ਕੁਲਿੰਗ ਟਾਵਰਾਂ ਦਾ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਡਿਜ਼ਾਇਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੂਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਪਲੰਬਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਇਸ ਰੋਗ ਦੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਲੀਜਨੈਲਾ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੇ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲੀਜਨੈਲਾ ਲੌਗਬੀਚ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੌਟਿੰਗ ਮਿਕਸ ਲੇਬਲਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਉੱਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਪੌਟਿੰਗ ਮਿਕਸ ਯੂੜ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਦਸਤਾਨੇ ਅਤੇ ਨਕਾਬ ਪਾਓ, ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਛੂਤ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੌਟਿੰਗ ਮਿਕਸ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਜਾਂ ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਜ਼ਰੂਰ ਧੋਵੋ। ਇਹ ਤੱਥ ਸ਼ੀਟ; ਰੋਗ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ: ਲੀਜਨੈਲੋਸਿਸ ਲਈ ਬਣਾਏ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ www.cdc.gov/ncidod/dbmd/diseaseinfo/legionellosis_g.htm ਉੱਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ - NSW ਵਿੱਚ ਜਨ ਸਿਹਤ ਇਕਾਈਆਂ

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au